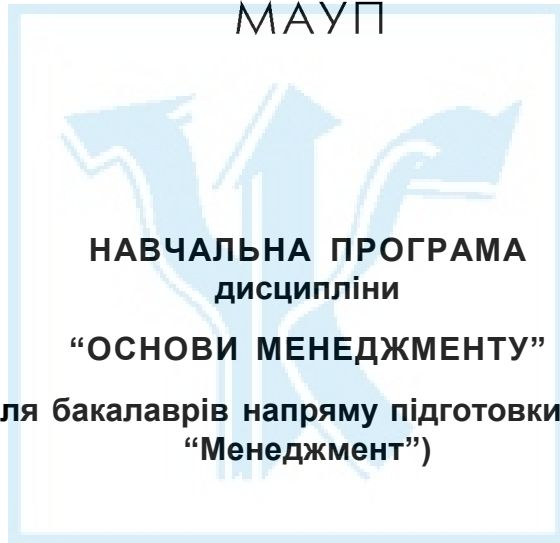

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни**

“ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ”

**(для бакалаврів напрямку підготовки 0502
“Менеджмент”)**

МАУП

Київ 2005

Підготовлено доктором біологічних наук, професором *О. В. Басвою*

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту
(протокол № 2 від 06.10.04)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Басва О. В. Навчальна програма дисципліни “Основи менеджменту”
(для бакалаврів напряму підготовки 0502 “Менеджмент”). — К.: МАУП,
2005. — 22 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Основи менеджменту”, вказівки до виконання контрольної роботи, завдання для контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2005

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Основна мета вивчення навчальної дисципліни “Основи менеджменту” — сформувати у студентів сучасне управлінське мислення та систему спеціальних знань у галузі менеджменту, розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень.

Предметом навчальної дисципліни є вивчення загальних закономірностей, принципів формування, функціонування та розвитку системи управління організацією; управлінських відносин.

Головним завданням вивчення дисципліни є формування у студентів знань з таких основних питань:

- сутність основних понять і категорій менеджменту;
 - історія розвитку менеджменту;
 - принципи, функції та методи менеджменту;
 - суть організації;
 - взаємозв'язок її внутрішніх елементів та зовнішнього середовища;
 - організація взаємодії та повноважень;
 - характеристика основних типів організаційних структур управління;
 - основи планування, здійснення мотивування та контролювання;
 - прийняття управлінських рішень;
 - керівництво та лідерство, стилі управління, теорії конфліктів;
- а також практична підготовка:
- з визначення місії та цілей;
 - з аналізу та побудови різних типів організаційних структур управління організацій;
 - з технології розроблення, прийняття та реалізації управлінських рішень;
 - з визначення та оцінки ефективності менеджменту.

Курс “Основи менеджменту” складається з трьох основних змістовних модулів, в яких послідовно розглядаються всі аспекти менеджменту, а саме:

1. Поняття і сутність менеджменту. Організація як об’єкт управління.
2. Функції та методи менеджменту.
3. Керівництво як об’єднувальна функція менеджменту.

Навчання менеджменту передбачає використання конкретних ситуацій і практичних завдань, які допоможуть студентові виробити уміння та навички з управлінської діяльності.

Семестровий контроль знань проводиться у формі заліку та екзамену. Залік полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу на підставі результатів його роботи на практичних заняттях і виставляється під час співбесіди або контрольної роботи з урахуванням результатів складання рубіжних атестацій. Екзамен з дисципліни “Основи менеджменту” має на меті перевірку знань студентів з теорії і виявлення навичок застосування отриманих знань під час вирішення практичних завдань, а також навичок самостійної роботи з навчальною і науковою літературою. Екзаменаційний білет складається з двох теоретичних питань та практичного ситуаційного чи аналітичного завдання.

Курс “Основи менеджменту” вивчається після опанування студентами: економетрії, правознавства, основ психології і педагогіки та є базою для опанування знань з операційного менеджменту, управління персоналом, організації праці менеджера, контролінгу.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни

“ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ”

№ пор.	Назва модуля і теми
	<i>I. Поняття і сутність менеджменту. Організація як об’єкт управління</i>
1	Сутність та роль управління та менеджменту
2	Закони, закономірності та принципи менеджменту
3	Історія розвитку менеджменту
4	Організації як об’єкти управління
	<i>II. Функції та методи менеджменту</i>
5	Функції та технологія менеджменту
6	Планування як загальна функція менеджменту
7	Організаційна діяльність як загальна функція менеджменту
8	Мотивування як загальна функція менеджменту
9	Контролювання як загальна функція менеджменту
10	Регулювання як загальна функція менеджменту
11	Методи менеджменту
	<i>III. Керівництво як об’єднувальна функція менеджменту</i>
12	Управлінські рішення
13	Інформація та комунікації в менеджменті
14	Керівництво та лідерство
15	Менеджмент груп та команд
16	Відповідальність та етика в менеджменті
17	Організаційний розвиток та організаційні зміни. Ефективність менеджменту

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни

“ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ”

Модуль I. Поняття і сутність менеджменту.
Організація як об’єкт управління

Тема 1. Сутність і роль управління та менеджменту

Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Сутність категорій “управління” та “менеджмент”. Управлінські відносини як предмет менеджменту. Менеджмент як система наукових знань. Менеджмент як мистецтво управління. Менеджери та підприємці — ключові фігури ринкової економіки.

Інструменти менеджменту: ієрархія; організаційна культура; ринок. Сфери менеджменту: виробництво, фінанси, кадри, нововведення, облік, збут, зовнішньоекономічна діяльність. Існуючі парадигми менеджменту.

Особливості менеджменту в економічно розвинених країнах: Північноамериканська модель менеджменту; західноєвропейська модель менеджменту; японська модель менеджменту. Концептуальні моделі сучасного менеджменту.

Особливості становлення сучасного менеджменту в Україні.

Література: основна [1–5];
додаткова [6; 7–13; 23; 30; 31; 40; 47]

Тема 2. Закони, закономірності та принципи менеджменту

Закони та закономірності менеджменту. Вплив об'єктивних економічних законів, законів соціології, психології, кібернетики та інших наук на менеджмент. Система закономірностей менеджменту.

Сутність, природа та роль принципів менеджменту в досягненні мети організації. Загальні принципи менеджменту: принцип наукової обґрунтованості; принцип ефективності; принцип оптимальності; принцип постійного вдосконалення процесів та методів менеджменту; принцип плановості; принцип єдності цілей; принцип цілісності системи менеджменту; принцип морального та матеріального стимулювання праці. Принцип гнучкості організаційних структур. Організаційні принципи менеджменту.

Література: основна [1; 2; 3; 5];
додаткова [5; 13; 28; 35]

Тема 3. Історія розвитку менеджменту

Передумови виникнення науки управління. Класичні теорії менеджменту: школа наукового управління; класична школа управління; школа людських стосунків; школа виробничої демократії; школа поведінкових наук. Особливості сучасної фази розвитку науки менеджменту.

Концепції сучасної науки менеджменту: процесний підхід; системний підхід; ситуативний підхід.

Зародження та розвиток наукових досліджень менеджменту в Україні. Напрями наукового формування вітчизняної моделі менеджменту.

Література: основна [1–5];
додаткова [4; 6; 9; 20; 23; 25; 26; 36]

Тема 4. Організації як об'єкти управління

Поняття організації. Сутність і основні риси формальної організації. Причини виникнення, принципи функціонування організацій. Складові категорії “організація”.

Внутрішнє середовище організації, взаємозв'язок внутрішніх змінних.

Зовнішнє середовище організації. Оцінка факторів зовнішнього середовища.

Еволюція організації. Концепції життєвого циклу організації.

Класифікація виробничо-господарських організацій. Підприємство — виробничо-правова форма виробничо-господарської організації. Види і статус підприємств в Україні.

Література: основна [1–5];
додаткова [8; 13; 28; 35; 36]

Модуль II. Функції та методи менеджменту

Тема 5. Функції та технологія менеджменту

Поняття функцій менеджменту. Функції менеджменту як види управлінської діяльності. Функції організації. Функції та процес менеджменту. Механізм менеджменту.

Процес управління як сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих функцій, методів, управлінських рішень та інших категорій менеджменту.

Мета управлінського процесу, його учасники, предмет, засоби здійснення. Управлінський цикл. Управлінські процедури: вибір варіанта дій; цілевизначення; інформаційне забезпечення; аналітична діяльність; реалізація рішення; зворотний зв'язок.

Особливості процесу управління: безперервність; нерівномірність; циклічність; послідовність; мінливість; стійкість.

Література: основна [1; 5];
додаткова [36; 44; 46]

Тема 6. Планування як загальна функція менеджменту

Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їх взаємозв'язок. Класифікація планів організації.

Етапи процесу планування: визначення місій та цілей; оцінка сильних і слабких сторін організації; розроблення стратегії. Базові стратегії.

Економіко-організаційний зміст оперативного планування. Загальна характеристика бізнес-планування.

Поняття місії в управлінні та класифікація цілей організації. Ієрархічна підпорядкованість, субординація цілей організації. Традиційний процес постановки цілей. Концепція управління за цілями.

Література: основна [1–5];
додаткова [5; 8; 13; 29; 31; 49]

Тема 7. Організаційна діяльність як загальна функція менеджменту

Сутність організаційної діяльності та її місце в системі управління. Поняття та складові організаційної діяльності. Командний ланцюжок. Владні повноваження, обов'язки, відповідальність. Норма керованості. Централізація та децентралізація. Процес делегування повноважень та відповідальності.

Департаменталізація: функціональна; продуктова; географічна; за процесами; за клієнтами. Команди з перехресними функціями. Взаємодія та взаємовплив структур організації.

Сутність організаційної структури управління та її роль в досягненні мети. Елементи структури. Характеристика основних видів організаційних структур управління. Лінійні і функціональні організаційні структури управління. Комбіновані структури управління: лінійно-функціональна; лінійно-штабна; диві-

зіональна; матрична. Функціональний підхід до формування організаційних структур менеджменту. Цільовий підхід до формування організаційних структур.

Література: основна [1–5];
додаткова [13; 15; 22; 31]

Тема 8. Мотивування як загальна функція менеджменту

Поняття мотивування як функції менеджменту. Теорії мотивування: теорії змісту (теорія потреб А. Маслоу, двочинникова теорія Ф. Герцберга, теорії Х та Y Д. Мак-Грегора) та теорії процесів (теорія очікувань, теорія справедливості, теорія визначення цілей).

Мотиваційні засоби менеджера. Оплата праці як основний чинник мотивування продуктивності праці. Оплата праці: заробітна плата; система винагород та премій. Сучасні системи та форми стимулювання праці. Методи соціального впливу та морального стимулювання.

Література: основна [1–5];
додаткова [5; 7; 11; 12; 13; 16; 22]

Тема 9. Контролювання як загальна функція менеджменту

Поняття контролю та його місце в системі управління.

Завдання контролю: пристосування до зміни середовища; обмеження нагромадження помилок; додання складних організаційних проблем; мінімізація витрат.

Типи контролю: сфери контролю; рівні контролю; відповідальність за контроль.

Етапи контролювання: затвердження стандартів; оцінка виконання; порівняння показників виконання за стандартами; коригування.

Види управлінського контролю. Рівні операційного контролю: попередній контроль; поточний контроль; підсумковий контроль. Фінансовий контроль.

Системи контролювання: внутріфірмове; незалежне; державне регулювання.

Література: основна [1–3; 5];
додаткова [2; 8; 10; 11; 13; 31]

Тема 10. Регулювання як загальна функція менеджменту

Поняття регулювання та його місце в системі управління. Функція менеджменту “оперативне регулювання”.

Література: основна [1; 5];
додаткова [11; 15]

Тема 11. Методи менеджменту

Загальні особливості методів менеджменту. Класифікація методів менеджменту. Взаємозв'язок функцій та методів менеджменту.

Економічні методи менеджменту. Організаційно-розпорядчі методи менеджменту. Соціально-психологічні методи менеджменту. Методи менеджменту як результат виконання функцій менеджменту.

Література: основна [5];
додаткова [15]

Модуль III. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту

Тема 12. Управлінські рішення

Сутність управлінських рішень. Типи управлінських рішень. Умови прийняття управлінських рішень: ухвалення рішень за умов визначеності; ухвалення рішень в умовах ризику; ухвалення рішення за умов невизначеності.

Етапи раціонального ухвалення управлінського рішення: виявлення та визначення ситуації, що потребує вирішення; визначення варіантів; оцінка варіантів; вибір оптимального варіанта; впровадження обраного варіанта; оцінка результатів.

Поведінкові аспекти ухвалення управлінського рішення. Адміністративна модель ухвалення рішення. Політичні чинники в ухваленні рішення. Етика й ухвалення управлінського рішення.

Групове ухвалення рішення в організаціях. Форми групового ухвалення рішення.

Література: основна [1–3; 5];
додаткова [2; 11; 15; 49]

Тема 13. Інформація та комунікації в менеджменті

Інформація, її сутність та значення в менеджменті. Класифікація інформації. Вимоги щодо інформації. Особливості надходження, утворення і використання інформації на рівнях менеджменту.

Носії, операції та процедури оброблення інформації у процесі менеджменту.

Поняття і характеристика комунікацій. Комунікативний процес, його елементи та етапи. Різновиди комунікацій. Комунікації між організацією та середовищем. Міжрівневі комунікації в організації. Комунікації між керівником та підлеглими. Комунікації між керівником та робочою групою. Поняття про трансакції.

Методи вдосконалення комунікацій. Методи вдосконалення міжособистісних комунікацій. Підвищення ефективності інформаційного обліку.

Література: основна [1; 3; 5];
додаткова [7; 15; 31]

Тема 14. Керівництво та лідерство

Поняття та загальна характеристика керівництва. Типи керівників. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Взаємозв'язок загальних функцій менеджменту і функцій керівника.

Основи керівництва: вплив; лідерство; влада.

Влада в менеджменті. Види та баланс влади. Форми влади керівника.

Природа лідерства та його складові. Типологія лідерів. Теорії лідерства. Теорія підходу з позиції особистих якостей. Теорія поведінкового підходу. Теорія ситуаційного підходу.

Особливості національних систем керівництва.

Література: основна [1–5];
додаткова [21; 41; 47]

Тема 15. Менеджмент груп та команд

Групи і команди в організаціях. Типи груп і команд: функційна група; неформальна група; цільова група. Причини об'єднання людей у групи та команди: особисті зацікавлення; діяльність груп; мета групи; потреба належності; вигода. Стадії розвитку груп і команд.

Характеристика груп і команд. Структура обов'язків. Норми поведінки. Згуртованість. Формальне та неформальне лідерство.

Міжособистісні та міжгрупові конфлікти. Природа конфліктів. Причини конфліктів.

Керування конфліктами в організаціях. Контролювання конфліктів. Заохочення конфліктів. Вирішення та обмеження конфліктів.

Література: основна [1; 3; 5];
додаткова [7; 10; 29]

Тема 16. Відповідальність та етика в менеджменті

Сутність відповідальності та етики в менеджменті. Зміст юридичної відповідальності: дотримання конкретних державних законодавчих актів, інструкцій, норм тощо. Соціальна відповідальність як добровільна реакція на соціальні проблеми суспільства з боку організації.

Переваги та недоліки соціальної відповідальності. Сутність та значення соціальної поведінки. Етична поведінка як сукупність вчинків і дій людей.

Причини неетичної поведінки.

Заходи із забезпечення етичної поведінки.

Література: основна [1; 5];
додаткова [5; 16; 44]

Тема 17. Організаційний розвиток та організаційні зміни. Ефективність менеджменту

Сутність та природа організаційного розвитку. Технології розвитку організації. Ефективність розвитку організацій.

Природа організаційних змін. Чинники, що обумовлюють організаційні зміни. Сфери організаційних змін. Планування організаційних змін.

Керування змінами в організації. Моделі процесу змін: модель Луїна; поглиблений підхід до змін. Причини опору змінам. Долання опору змінам.

Ефективність менеджменту організації, критерії та методи її оцінювання. Оцінювання ефективності діяльності структурних підрозділів менеджменту організації.

Література: основна [1; 5];
додаткова [7; 11]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота з “Основ менеджменту” виконується відповідно до навчальних планів з напрямку 0502 “Менеджмент”.

Головною метою контрольної роботи є контроль професійно-орієнтованих знань з “Основ менеджменту”, набутих під час самостійного опрацювання літератури та нормативно-правових актів, аналізу діяльності організації, в якій працює студент-заочник. Це має максимально наблизити теоретичний курс до практичної діяльності, що є особливо важливим для працюючих студентів.

З питань виконання та оформлення контрольної роботи передбачене індивідуальне консультування, яке можна отримати у викладача на кафедрі менеджменту відповідно до графіка консультацій та за телефоном 490-95-25.

Загальні вимоги. Контрольну роботу слід виконувати на аркушах паперу А4 державною мовою. Сторінки необхідно пронумерувати.

Завдання виконується на основі аналізу діяльності організації, в якій працює студент.

Оцінювання виконання завдань. Під час перевірки контрольної роботи викладач особливо увагу звертатиме на те, як студент ро-

зуміє зміст навчальної дисципліни “Основи менеджменту”, його здатність пов’язати категорії і теорії навчальної дисципліни з реаліями конкретної організації, підприємства чи установи, а також уміння систематизувати матеріал та чітко викладати власні думки. Серед зазначених критеріїв оцінювання найважливішим є здатність до практичного застосування знань в конкретних ситуаціях.

Перевіряючи контрольні роботи, викладач звертатиме увагу на такі параметри:

- ґрунтовність відповіді на поставлені запитання, яка свідчить про рівень опанування теоретичним матеріалом;
- розуміння категорій навчальної дисципліни, що виявляються у власному викладенні матеріалу, а не в переписуванні підручника, а також у доречно дібраних прикладах з діяльності організації;
- уміння коментувати наведені ілюстрації (або реальні документи установ чи організацій);
- оформлення роботи (структура, заголовки, посилання тощо).

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. *Вступна частина.* Назва організації, її спеціалізація, організаційно-правова форма, вищий орган управління, місце перебування, час і порядок утворення.
2. *Внутрішні змінні організації:*
 - стисло описати цілі, завдання, структуру, технології, кадри досліджуваної організації; надати схему взаємозв’язку внутрішніх змінних організації;
 - сформулювати місію;
 - сформулювати основні цілі на наступний рік;
 - провести аналіз посадових інструкцій або положення про структурний підрозділ (на власний вибір). Копію проаналізованого документа доцільно прикласти як додаток.
3. *Зовнішнє середовище організації:*
 - опис зовнішнього середовища організації, розподіл за видами всіх факторів прямої та непрямої дії;
 - ілюстрація зв’язків організації із зовнішнім середовищем: на прикладі вхідного або вихідного листа навести зв’язок із зовнішнім середовищем організації;

- аналіз державного регулювання діяльності конкретної організації. Закони України; накази міністерств та інших відомств, положення та інструкції; державні установи, які здійснюють регулювання діяльності закладу.
4. *Організаційна структура управління:*
 - визначте та спроектуйте організаційну структуру управління досліджуваної організації;
 - проаналізуйте відповідність типу організаційної структури управління цілям і завданням організації;
 - вкажіть наявність ієрархічних рівнів управління;
 - поясніть, які існують можливості щодо удосконалення організаційної структури управління.
 5. *Аналіз планування:*
 - наявність корпоративної стратегії;
 - оперативне планування; плани одноразового використання; постійні плани; альтернативне планування;
 - рекомендації щодо вдосконалення системи планування в організації.
 6. *Керування контролюванням:*
 - рівні контролю: операційний; фінансовий; структурний;
 - відповідальність за контроль;
 - етапи контролювання; затвердження стандартів; оцінка виконання; порівняння показників виконання зі стандартами.
 7. *Мотивація роботи працівників:*
 - матеріальне стимулювання праці;
 - моральне стимулювання праці;
 - використання системи винагород для мотивації праці;
 - впровадження системи делегування повноважень.
 8. *Комунікаційний процес:*
 - визначити джерела інформації, необхідні для прийняття управлінського рішення;
 - класифікувати інформацію та документацію за повними ознаками;

- побудувати комунікаційні зв'язки між керівництвом організації і робочою групою з виконання прийнятого рішення;
- визначити послідовність дій з організації і проведення службової наради про хід виконання визначених завдань.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Сутність категорій “управління” та “менеджмент”.
2. Ієрархія як інструмент менеджменту.
3. Організаційна культура як інструмент менеджменту.
4. Північноамериканська модель менеджменту.
5. Західноєвропейська модель менеджменту.
6. Японська модель менеджменту.
7. Концептуальні моделі сучасного менеджменту.
8. Особливості становлення сучасного менеджменту в Україні.
9. Класичні теорії менеджменту.
10. Особливості сучасної фази розвитку науки менеджменту.
11. Концепції сучасної науки менеджменту.
12. Сутність і основні риси формальної організації.
13. Внутрішнє середовище організації, взаємозв'язок внутрішніх змінних.
14. Зовнішнє середовище організації. Оцінка факторів зовнішнього середовища.
15. Еволюція організації. Концепції життєвого циклу організації.
16. Планування як функції менеджменту, його види. Класифікація планів організації.
17. Етапи процесу планування.
18. Визначення місій та цілей організації.
19. Принципи SWOT-аналізу.
20. Базові стратегії.
21. Бізнес-планування.
22. Класифікація організацій.
23. Лінійні та функціональні організаційні структури управління. Переваги та недоліки.
24. Лінійно-функціональна та лінійно-штабна структури управління. Переваги та недоліки.
25. Дивізіональна та матрична структури управління.

26. Категорії працівників при делегуванні повноважень.
27. Процес делегування повноважень та відповідальності.
28. Теорії мотивування, які відображають зміст потреб.
29. Процесуальні теорії мотивації.
30. Мотиваційні засоби менеджера.
31. Матеріальне стимулювання праці.
32. Сучасні системи та форми стимулювання праці.
33. Методи соціального впливу та морального стимулювання.
34. Завдання та типи управлінського контролю.
35. Етапи контролювання.
36. Види управлінського контролю.
37. Системи контролювання.
38. Економічні та організаційно-розпорядчі методи менеджменту.
39. Методи менеджменту. Взаємозв'язок функцій та методів менеджменту.
40. Сутність та типи управлінських рішень.
41. Умови прийняття управлінських рішень.
42. Етапи раціонального ухвалення управлінського рішення.
43. Поведінкові аспекти ухвалення управлінського рішення.
44. Групове ухвалення рішення в організаціях.
45. Класифікація інформації, її сутність та значення в менеджменті.
46. Особливості надходження, утворення й використання інформації на рівнях менеджменту.
47. Носії, операції та процедури обробки інформації у процесі менеджменту.
48. Поняття і характеристика комунікацій.
49. Комунікативний процес, його елементи та етапи.
50. Різновиди комунікацій. Комунікаційні бар'єри.
51. Методи вдосконалення комунікацій.
52. Природа лідерства та його складові.
53. Теорії лідерства.
54. Групи та команди в організаціях. Характеристика груп та команд.
55. Міжособистісні та міжгрупові конфлікти.
56. Керування конфліктами в організаціях.
57. Сутність та природа організаційного розвитку.

58. Природа організаційних змін.
59. Керування змінами в організації.
60. Ефективність менеджменту організацій.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативна

1. *Конституція України* (Основний закон України).
2. *Про підприємства в Україні: Закон України зі змін. та допов.* // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 24, 36; 1992. — № 17; 1992. — № 38, 39; 1993. — № 7, 11, 13, 17, 19, 24, 26, 27, 29; 1994. — № 3, 38; 1995. — № 13, 14.
3. *Кодекс Законів України про працю.* — К.: Укр. вид. група, 1995. — 190 с.
4. *Про підприємництво: Закон України зі змін. та допов.* // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 14; 1992. — № 48, 51; 1993. — № 30; 1994. — № 3, 28, 40, 49; 1995. — № 7, 10, 14.
5. *Про захист прав споживачів: Закон України* // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 30.

Навчально-методична

Основна

1. *Гріффін Р., Яцура В.* Основи менеджменту: Підручник / Наук. ред. В. Яцура, Д. Олесевич. — Львів: БаК, 2001. — 624 с.
2. *Завадський Й. С.* Менеджмент=Management. — 2-ге вид. — К.: Українсько-фінський інститут менеджменту і бізнесу, 1998. — Т.1. — 542 с.
3. *Кузьмін О. Є, Мельник О. Г.* Основи менеджменту: Підручник. — К.: Академвидав, 2003. — 416 с.
4. *Сладкевич В. П., Чернявський А. Д.* Современный менеджмент (в схемах): Опорный конспект лекций. — К.: МАУП, 2003. — 152 с.
5. *Хміль Ф. І.* Основи менеджменту: Підручник. — К.: Академвидав, 2003. — 608 с.

Додаткова

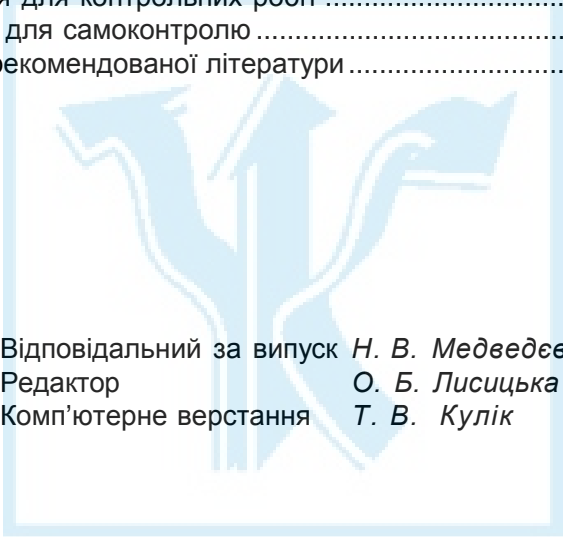
1. *Абчук В. А.* Азбука менеджмента. — СПб.: Союз, 1998. — 272 с.
2. *Азбука менеджмента: Учеб.-метод. пособие: В 2 кн.* — Ужгород: Закарпатская шк. менеджеров, 1995. — Кн. 1. — 397 с.
3. *Азбука менеджмента: Учеб.-метод. пособие: В 2 кн.* — Ужгород: Закарпатская шк. менеджеров, 1995. — Кн.2. — 385 с.
4. *Аникин Б. А.* Высший менеджмент для руководителя: Учеб. пособие. — М.: ИНФРА-М, 2000. — 136 с.
5. *Бодди Д., Пэйтон Р.* Основы менеджмента / Под ред. Ю. Н. Каптуревского: Пер. с англ. — СПб.: Питер, 1999. — 816 с.
6. *Будзан Б.* Менеджмент в Україні: сучасність і перспективи. — К.: Основи, 2001. — 349 с.
7. *Бусыгин А. В.* Эффективный менеджмент: Учебник. — М.: Финпресс, 2000. — 1056 с.
8. *Вершигора Е. Е.* Менеджмент: Учеб. пособие. — М.: ИНФРА-М, 1999. — 256 с.
9. *Вейл Н.* Искусство менеджмента. Новые идеи для мира хаотических перемен. — М.: Новости, 1993. — 244 с.
10. *Веснин В. Р.* Основы менеджмента: Учебник. — 2-е изд. — М.: Ин-т международного права и экономики; ТРИАДА, 1997. — 384 с.
11. *Виханский О. С., Наумов А. И.* Менеджмент: Учебник. — 3-е изд. — М.: Гардарики, 1998. — 528 с.
12. *Галькович Р. С., Набоков В. И.* Основы менеджмента. — М.: ИНФРА-М, 1998. — 189 с.
13. *Герчикова И. Н.* Менеджмент: Учебник = Management: Text-book. — 3-е изд., перераб. и доп. — М.: Банки и биржи; ЮНИТИ, 1997. — 501 с.
14. *Гительман Л. Д.* Преобразующий менеджмент: Лидерам реорганизации и консультантам по управлению: Учеб. пособие. — М.: Дело, 1999. — 496 с.
15. *Глухов В. В.* Менеджмент: Учебник. — СПб.: Спец. лит., 1999. — 700 с.

16. *Дафт Р. Л.* Менеджмент = Management. — СПб.: Питер, 2000. — 832 с.
17. *Друкер П. Ф.* Задачи менеджмента в XXI веке: Пер. с англ.: Учеб. пособие. — М.: Вильямс, 2000. — 272 с.
18. *Друкер П. Ф.* Практика менеджмента: Пер. с англ.: Учеб. пособие. — М.: Вильямс, 2000. — 398 с.
19. *Друкер П. Ф.* Эффективное управление. Экономические задачи и оптимальные решения. — М.: Фаир-Пресс, 1998. — 288 с.
20. *Дункан Д. У.* Основополагающие идеи в менеджменте: уроки основоположников. — М.: БЕК, 1995. — 486 с.
21. *Зуб А. Т., Смирнов С. Г.* Лидерство в менеджменте. — М.: Воскресенье, ЗАО "Принт-Ателье", 1999. — 216 с.
22. *Кабушкин Н. И.* Основы менеджмента. — 4-е изд. — Минск: Новое знание, 2001. — 336 с.
23. *Классики менеджмента = The IEVM Handbook of management Thinking: Энцикл. / Пер. с англ. Ю. Н. Каптуревского / Под ред. М. Корнера.* — СПб.: Питер, 2001. — 1168 с.
24. *Котляревский Ю. Л.* 13 этюдов менеджмента. — К.: Финансист, 2000. — 174 с.
25. *Кравченко А. И.* История менеджмента: Учеб. пособие для студ. вузов. — М.: Академ. проект, 2000. — 352 с.
26. *Кредісов А. І.* Історія вчень менеджменту: Підруч. для вищ. навч. закл. — К.: Знання України, 2001. — 300 с.
27. *Кредісов А. І., Панченко Є. Г., Кредісов В. А.* Менеджмент для керівників. — К.: Знання, КОО, 1999. — 556 с.
28. *Лебедев О. Т., Каньковская А. Р.* Основы менеджмента. — СПб.: ИД "МиМ", 1998. — 192 с.
29. *Мескон М. Х., Альберт М., Хедоури Ф.* Основы менеджмента = Management: Пер. с англ. 3-го изд. — М.: Дело, 1998. — 800 с.
30. *Моул Д.* Британцы на работе: взгляд на менеджмент со стороны. — Харьков: Фактор, 2000. — 200 с.
31. *Мошек Г. Є.* Основы менеджменту. — К.: Київ. держ. торг.-екон. ун-т, — 1998. — 188 с.

32. *Мошек Г. Є., Гомба Л. А., Казмерчук Н. Г., Поканевич Ю. А.* Сучасний менеджмент у питаннях та відповідях. — К.: Київ. держ. торг. -екон. ун-т, 1999.
33. *Общий менеджмент.* Дайджест учебного курса / Под ред. А. К. Казанцева. — М.: ИНФРА-М, 1999. — 252 с.
34. *Основы менеджмента:* Учеб. пособие: 2-е изд. — М.: Дашков и К°, 2000. — 176 с.
35. *Основы менеджмента:* Учеб. пособие для вузов /Науч. ред. А. А. Радугин. — М.: Центр, 1997. — 432 с.
36. *Основы современного менеджмента:* Учеб.-метод. пособие: В 5 кн. / Под ред. А. П. Лыгалова, А. А. Малышева. — Ужгород: ПИК ПАТЕНТ, 1997. — Кн. 1. — 202 с.
37. *Основы современного менеджмента:* Кн. 2. — 190 с.
38. *Основы современного менеджмента:* Кн. 3. — 194 с.
39. *Основы современного менеджмента:* Кн. 4. — 184 с.
40. *Основы современного менеджмента:* Кн. 5. — 188 с.
41. *Олдкорн Р.* Основы менеджмента / Предисл. Е. П. Голубкова: Пер. с 3-го англ. изд. — М.: Финпресс, 1999. — 320 с.
42. *Практическое руководство по менеджменту: Международный опыт достижения успеха = Management Manual / Пер. с англ. О. А. Волмянской, Е. И. Волмянской.* — Минск: Новое знание, 1998. — 262 с.
43. *7 нот менеджмента:* Настольная книга руководителя / Под ред. В. Красновой, А. Привалова. — 5-е изд. — М.: Журн. Эксперт, 2001. — 656 с.
44. *Словарь-справочник менеджера / Под ред. М. Г. Лапусты.* — М.: ИНФРА-М, 1996. — 608 с.
45. *Современный менеджмент: теория и практика: Обзорная информация / Сост. В. И. Яровой / Под ред. Г. В. Щёкина.* — К.: МАУП, 1994. — 144 с.
46. *Справочник менеджера / Под ред. Э. А. Уткина.* — М.: ТАНДЕМ, ЭКМОС, 1998. — 448 с.
47. *Уотермен П. Р.* В поисках эффективного управления (опыт лучших компаний). — М.: Прогресс, 1986.
48. *Фишер П.* Новичок в кресле шефа: Пер. с нем. — М.: АО "Интер-эксперт", 1995, — 192 с.
49. *Шегда А. В.* Основы менеджмента: Учеб. пособие. — К.: Знание, 1998.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Основи менеджменту”	5
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Основи менеджменту”	5
Вказівки до виконання контрольної роботи	13
Завдання для контрольних робіт	14
Питання для самоконтролю	16
Список рекомендованої літератури	18

Відповідальний за випуск *Н. В. Медведєва*
Редактор *О. Б. Лисицька*
Комп'ютерне верстання *Т. В. Кулік*

МАУП
Зам. № ВКЦ-2041

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП